

Folketinget – Uddannelsesudvalget

29. juni 2006
Ref. 05-001682-7

UDKAST til referat

af Uddannelsesudvalgets studietur til Bruxelles den 6.-7. juni 2006

Deltagere: Carina Christensen (KF), fmd., Margrethe Vestager (RV), nfmd., Christine Antorini (S), Martin Henriksen (DF, Bente Dahl (RV) og Hanne Severinsen (V)

Referent: Jesper Schaumburg-Müller

Program:

1. Danmarks Faste Repræsentation ved EU
2. Eurydice
3. Europa-Kommissionen, DG Uddannelse og Kultur
4. Centre for European Policy Studies
5. Europa-Parlamentet, Udvalget for Kultur og Uddannelse
6. Europa-Kommissionen, Kommissionsformandens sekretariat
7. Danske Lærerorganisationer International

Ad 1: Danmarks Faste Repræsentation ved EU

www.eurepraesentationen.um.dk/da

Ambassadør Jeppe Tranholm-Mikkelsen bød udvalget velkommen til Bruxelles og startede med at redegøre for repræsentationens arbejdsopgaver:

- Forberedelse af rådsmøder (fremlæggelse af regeringens synspunkter)
- Kontakt til Europa-Parlamentet, især i sager hvor det vurderes, at EP kan være en allieret for regeringen.
- Kontakt til Europa-Kommissionen, der er medforhandler i Rådet, og som har initiativret i forhold til ny EU-lovgivning.

Det sidste halve år har den europapolitiske dagsorden budt på kemikaliepakken REACH, servicedirektivet og finansieringspakken for de næste 7 år, hvor uddannelsesområdet har fået flere midler. Sammenholder man disse store sager med udvidelsen, er der ikke nogen stor appetit på ny EU-lovgivning, men derimod fokus på implementering af eksisterende lovgivning og forhandlingerne med Bulgarien, Rumænien, Kroatien og Tyrkiet.

Den bebudede tænkepause er i virkeligheden lige så meget en fordøjelsespause. Fokus ligger derfor meget på konkrete resultater i sager, der har betydning for borgerne:

- Energi
- Forskning, udvikling og uddannelse
- Klima
- Terrorbekæmpelse
- Emigration
- Styrkelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP)
- Hvordan hjælper vi vore statsborgere i udlandet?

For så vidt angår det uddannelsespolitiske område, så tillader traktaten kun begrænset aktivitet for EU. Som udgangspunkt laves der derfor ikke EU-regler på uddannelsesområdet. Finansieringspakken for de næste 7 år har øget mængden af midler til programmer på uddannelsesområdet, f.eks. programmet for livslang læring. Derudover er der en masse erfaringsudveksling på uddannelsesområdet mellem staterne: Hvordan når vi Lissabonmålene, hvordan klarer vi konkurrencen fra USA, Asien osv.

Endelig er der spørgsmålet om finansiering af universiteter. Sammenlignet med andre lande er EU's universiteter underfinansierede, især for så vidt angår private midler. Det betyder en skærpet konkurrence mellem institutionerne.

Ad 2: Eurydice

www.eurydice.org

Eurydice er et informationsnetværk mellem 31 lande med hovedkontor i Bruxelles. Eurydice er organisatorisk placeret i Europa-Kommissionen. Eurydice udgiver seri-

en "Key Data on Education in Europe". Eurydice bruger statistik fra Eurostat samt statistik fra de nationale enheder, i Danmark er det Cirius.

Eurydice kommer ikke med nogen anbefalinger men leverer sammenlignelig information til brug for beslutningstagere.

Opgaver kommer fra Europa-Kommissionen og fra Rådet (undervisningsministrene).

Der henvises nærmere til den elektroniske præsentation, jf. alm. del – bilag 411.

Ad 3: Europa-Kommissionen, DG Uddannelse og Kultur

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_da.html

Direktør David Coyne, afdelingen for livslang læring, orienterede om Europa-Kommissionens arbejde på det uddannelsespolitiske område. De største fokusområder i den kommende tid er programmet for livslang læring, der er en sammensmeltning af Leonardo og Socrates programmerne, og øget mobilitet blandt studerende på tværs af landegrænserne i EU.

Mange studenters udbytte af udlandsophold er ofte mere personlige og sociale kompetencer, end det er det faglige indhold. De samme kompetencer efterspørges i stigende grad af arbejdsgivere. Generelt er der dog nogle barrierer, som i David Coynes optik er de vigtigste at få nedbrudt for at fremme mobiliteten yderligere:

- **Sprog** – for mange studerende er det stadig uoverskueligt at skulle begå sig til daglig på et andet sprog end modersmålet. Men når først de studerende er kommet af sted og har været i det pågældende land et stykke tid, så har de ingen problemer.
- **Økonomi** – studerende er meget usikre på, hvordan økonomien vil hænge sammen ved et udlandsophold. Vil økonomien være så tilstrækkelig stabil, at man kan koncentrere sig om det faglige ved opholdet? Dette er et væsentligt aspekt i unge menneskers overvejelser om et udlandsophold.
- **Frygt for lavt fagligt indhold** – populært sagt så ved de studerende hvad de har på deres egen institution men ikke hvad de får ved den udenlandske institution. Her vil mere gennemsigtighed hjælpe markant.

David Coyne berørte endvidere spørgsmålet om international akkreditering. Der findes meget få internationalt anerkendte akkrediteringsinstitutioner. Få har objektive kriterier at gå ud fra, og få kan akkreditere alt. Der er megen national modstand mod international akkreditering. Det er faktisk Danmark, der er længst fremme med tanker på området.

Ad 4: Centre for European Policy Studies (CEPS)

www.ceps.be

CEO og senior fellow Karel Lannoo præsenterede kort CEPS, der er en privat tænketank stiftet i 1983.

Karel Lannoos primære pointe er, at Europa hviler på laurbærrene. Vi er slet ikke på omgangshøjde med f.eks. Asien i forhold til investeringer i uddannelse og forskning. For at nå det af EU erklærede mål, at Europa inden 2010 skal være den stærkeste og mest konkurrencedygtige vidensbaserede vækstøkonomi i verden, skal der investeres massivt i uddannelse og forskning. Desværre er det langt fra alle lande, der gør det. F.eks. udgør udgifter til forskning og udvikling i gennemsnit kun 2,4 pct. af bruttonationalprodukterne i EU. Der foregår endvidere en stor "brain drain" fra landene i EU. F.eks. arbejder ca. 33 pct. af ph.d.'ere fra Frankrig i USA.

Endvidere er EU ikke god nok til at stimulere kortuddannede personer til at efteruddanne, f.eks. via almen voksenuddannelse.

Endelig slog Karel Lannoo fat, at i hans optik drejer globaliseringen sig om tre ting:

- Uddannelse
- Forskning
- Arbejdspladser

Der henvises nærmere til det udleverede materiale fra CEPS, jf. alm. del – bilag 411.

Ad 5: Europa-Parlamentet, Udvalget for Kultur og Uddannelse

<http://www.europarl.europa.eu/activities/expert/committees/presentation.do?committee=1246&language=DA>

MEP Christopher Beazley (UK) repræsenterede Europa-Parlamentets Udvalg for Kultur og Uddannelse. Christopher Beazley gav en generel gennemgang af udvalgsstrukturen i Parlamentet og af arbejdet i udvalget.

Beazleys synspunkt er, at der fra Europa-Kommissionens side mangler konkrete tiltag til at føre Lissabonprocessen ud i livet. Det er i øjeblikket for meget overladt til medlemslandene med manglende resultater til følge.

Ad 6: Europa-Kommissionen. Kommissionsformandens sekretariat

http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/index_da.htm

Bo Manderup Jensen er José Manuel Barrosos ledende rådgiver med ansvaret for kommissionsformandens relationer til Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter.

EU har ikke særlig mange kompetencer på de områder, der skal fremme Lissabonstrategien. Derfor går EU's bestræbelser primært ud på at få medlemslandene til at gøre noget for at fremme processen.

Et positivt aspekt ved udvidelsen er bl.a., at 6,4 pct. flere studerende har benyttet sig af Erasmusprogrammet (primært studerende fra de nye medlemslande).

Endelig blev Europa-Kommissionens tanker om etablering af et europæisk teknologisk institut (ETI) drøftet. Instituttet skal have et governing board, som skal identificere prioriteringsområder, hvor der skal oprettes netværk mellem eksisterende institutioner. Endvidere skal det fremme strategier, der kombinerer uddannelse, forskning og udvikling. Der har dog været nogle modargumenter mod oprettelsen af instituttet, f.eks. om konkurrencen om de økonomiske midler ikke bliver endnu hårdere på europæisk plan.

Der henvises nærmere til det udleverede materiale, jf. alm. del – bilag 411, herunder især meddelelse fra Kommissionen til Det Europæiske Råd om indførelse af det nye partnerskab for vækst og beskæftigelse, jf. KOM (2006) 77.

Ad 7: Danske Lærerorganisationer International

www.dlint.org

Danske Lærerorganisationer International (DLI) er en permanent arbejdsgruppe under Danske Underviserorganisationers Samråd (DUS). DUS er en sammenslutning af 14 danske underviserorganisationer, der repræsenterer ca. 170.000 undervisere fra alle uddannelsesområder.

Som udgangspunkt er uddannelsespolitik et suverænt nationalt anliggende, der følger den åbne koordinations metode, dvs. ingen EU-lovgivning i form af direktiver og rådsmødernes beslutninger er ikke bindende for de enkelte medlemslande.

Men hvad styrer uddannelsespolitikken i EU? Det gør den økonomiske politik. Inden 2010 skal Europa være den stærkeste og mest konkurrencedygtige vidensbase-rede vækstøkonomi i verden – og det vigtigste redskab er uddannelse. Medlemsstatene aftaler i 2000 massive investeringer i uddannelse og forskning (Lissabonstrategien). Dette bliver senere ændret til, at man skal udnytte resurserne bedst muligt.

Europas konkurrenceevne og sociale sammenhængskraft skal sikres gennem en arbejdsstyrke tilpasset arbejdsmarkedets behov:

- Omstillingsparat.
- Fleksibel.
- Mobil.
- Indstillet på livslang læring.

For bl.a. at fremme mobiliteten skal der gives mulighed for erfaringsudveksling og "peer learning", der skal sættes fælles mål, skaffes sammenlignelige data og etableres fælles referencerammer.

For så vidt angår arbejdet med servicedirektivet, er det afgørende betydning at bevare muligheden for selvbestemmelse på uddannelsesområdet. DLI finder det i den forbindelse vigtigt, at det er **politiske** beslutninger, der styrer den danske uddannelsespolitik.

Mange af de nye medlemslande kopierer ganske ukritisk uddannelsestiltag fra USA, og det er med til at skabe en helt ny uddannelsestænkning i EU.